

INVENTARISATIE- EN HERBEOORDELINGSLIJST

**NATIONAAL KEURMERK
"NATUURLIJK TUINIERN"**

Zonder Werken Niets Haarlem 2024

**Het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren is een
samenwerkingsproject
van AVVN, IVN, en KNNV**

**INVENTARISATIE- EN BEOORDELING
NATIONAAL KEURMERK NATUURLIJK TUINIEREN**

NAAM VERENIGING: Zonder Werken Niets

PLAATSNAAM: Van der Aartweg 25 2026 ZM Haarlem

CONTACTPERSOON: Gerard Soonius - voorzitter Tuincommissie ZWN 06-57830964

Herbeoordeling door Mascha Jonasse op 21 juni 2024

AVVN
Vogelvlinderweg 50
3544 NJ Utrecht
(T) 030 – 670 1331
E-mail info@avvn.nl
www.avvn.nl

INHOUDSOPGAVE

	Samenvatting inventarisatie en beoordeling
I	Algemene gegevens complex
II	Specifieke gegevens complex
	A. Inrichting en beheer, algemeen
	B. Inrichting en beheer, specifiek
	C. Opstallen en dode materialen van de vereniging
	D. Inkoop/winkel
	E. Interne milieuzorg
	F. Voorlichting door de vereniging
III	Bijzondere elementen

SAMENVATTING INVENTARISATIE EN BEOORDELING

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegekende punten
II.	SPECIFIEKE GEGEVENS COMPLEX					
A.	<i>Inrichting en beheer, algemeen</i>					
A.1	Bodembedekking/kruidlaag				12	10
A.2	Oevers, sloot(kanten) en greppels				13	9
A.3	Vijvers en poelen				6	4
A.4	Grasvelden				9	4
A.5	Bermen				11	8
A.6	Omheining/afscheiding rondom het complex				4	4
A.7	Bestrijding en bemesting				10	10
B.	<i>Inrichting en beheer, specifiek</i>					
B.a.	<i>Beplanting ten behoeve van dieren</i>					
B.a.1	Inheemse plantensoorten					
	Heggen				6	3
	Bosjes				6	5
	Bloemborders				6	4
	Bomen				5	5
B.a.2	Beplanting met natuurwaarde					
	Algemeen				9	9
	Maatregelen t.b.v. insecten				10	10
B.a.3	Watervegetatie				7	6
B.a.4	Verlandings- en ruigtevegetatie				4	2
B.a.5	Bos, struwelen, erfbeplanting				7	6
B.a.6	Wand/gevelbegroeiing				3	3
B.b.	<i>Overige inrichting t.b.v. dieren</i>					
B.b.1	Droge muren/stapel muren				12	9
	SUBTOTAAL					

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toe- Gekend
	SUBTOTAAL					
B.b.2	Kunstmatige broedplaatsen/nestplaatsen/ schuilmogelijkheden					
	Kunstmatige schuilgelegenheden van natuurlijk materiaal				20	18
	Kunstmatige schuilgelegenheden van overig materiaal				12	9
C.	Opstallen en dode materialen van de vereniging					
C.1	Gebruikte beschermende middelen op verenigingsofstallen				0	0
C.2	Dakdekking op verenigingsofstallen				2	0
C.3	Verharding				4	4
D.	Inkoop/winkel					
D.1	Aanbod diverse producten				12	12
D.2	Aanbod beschermende middelen				0	0
D.3	Aanbod bouw- en tuinmaterialen				4	32
D.4	Aanbod materialen voor afscheidingen				0	0
D.5	Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren				2	2
E.	Interne milieuzorg					
E.1	Energiebronnen en -gebruik				7	5
E.2	Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen				11	8
E.3	Opvang en afvoer regen- en/of afvalwater				5	2
F.	Voorlichting door vereniging					
F.1	Voorlichtingsplan				6	0
F.2	Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad				15	15
F.3	Voorlichting via mededelingenbord				5	5
	SUBTOTAAL					

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegekend e punten
	SUBTOTAAL					
F.4	Voorlichting in de winkel/inkoop				4	4
F.5	Tuinbegeleiding (persoon of commissie)				9	9
F.6	Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies				25	17
III	BIJZONDERE ELEMENTEN (bonuspunten)					54
	MAXIMUM AANTAL PUNTEN EXCLUSIEF BONUSPUNTEN				283	
	TOTAAL AANTAL PUNTEN INCLUSIEF BONUSPUNTEN					276

BEREKENING PERCENTAGE GEREALISEERDE DOELEN:

Maximaal aantal punten: 283 (100 %)
Behaalde aantal punten: 276 (97 %)

Toekenning is : **4** STIPPEN

Beantwoording van de inventarisatie- en beoordelingslijst vindt plaats voor de aanwezige onderdelen en de potentiële onderdelen. De punten die tussen haakjes vermeld worden zijn de maximum punten die verkregen kunnen worden. De advies- & begeleidingscommissie kan minder dan het maximum aantal punten toekennen.

II SPECIFIEKE GEGEVENS COMPLEX

Vanuit een drukke woonwijk kom je via een sportcomplex de oase met de fraaie naam 'Zonder Werken Niets' binnen. De tuinvereniging doet haar naam eer aan. Aan alles is te zien dat hier hard gewerkt, maar ook genoten wordt.

Op de brochure in het clubhuis wordt benadrukt dat de vereniging het natuurvriendelijk tuinieren hoog in het vaandel heeft staan. Het gebruik van inheemse planten, het afwijzen van bestrijdingsmiddelen, het promoten van vruchtwisseling op groentetuinen, het 'niet winterklaar' maken van de tuinen, het hergebruik en het aantrekken van insecten, vogels, vlinders en amfibieën worden in alle opzichten gepromoot.

De verschillende thematuinen (natuurtuin, heemtuin en natuurspeeltuin) worden door enthousiaste groepen vrijwilligers met liefde en kunde onderhouden.

Inhoud:

A. *Inrichting en beheer, algemeen*

1. Bodembedekking/kruidlaag
2. Oevers, sloot(kanten) en greppels
3. Vijvers/poelen
4. Maaien van grasvelden
5. Bermen
6. Omheining/afscheiding rondom het complex
7. Bestrijding en bemesting

A. INRICHTING EN BEHEER, ALGEMEEN

1. Bodembedekking/kruidlaag

Bodembedekking/kruidlaag : **Maximum aantal punten 12**

Bodembedekking/kruidlaag	☐ spontaan opgekomen vegetatie is pleksgewijs aanwezig (1) ☐ ongeveer de helft onder de struiken is bedekt met ongestoorde bodemvegetatie (3) ☒ onder alle struiken wordt de vegetatie met rust gelaten (5)	5
	☒ de strooisellaag (afgevallen blad), bloeistengels en oude takken blijven liggen (5)	3
Bewust aangeplante of verzorgde standplaatstypische soorten aanwezig, bijv. stinzen of andere plantengemeenschappen	☒ ja (2) ☐ nee	2
<p>In de omheinende singels is een gevarieerde onderbegroeiing aanwezig met diverse stinzenplanten: lelietje der dalen, sneeuwkllokje, vogeltje op de kruk, dovenetel, sleutelbloem, longkruid, enz.</p> <p>In de heemtuintuin staan inheemse planten zoals bosandoorn, bosanemoon en gewone wederik. Onlangs heeft een medewerker van Floron de tuin bekeken en beheersadvies gegeven.</p>		10

2. Oevers, sloot(kanten) en greppels : Maximum aantal 23 punten

Maaien van de slootkanten	Maaifrequentie: ☐ 1 tot 6 maal per jaar (1) ☐ 1 maal per 2 jaar (3)	NVT	
	☐ Planten worden gefaseerd gemaaid (5)	NVT	
Afvoeren van gemaaid materiaal	☐ ja (2)	NVT	
Sloten worden geschoond <i>(De tuinders moeten de sloten achter hun tuin in het najaar zelf schonen - volgens de regels van het waterschap)</i>	☒ ja ☐ nee	Indien ja, verplicht door de overheid: ☒ ja ☐ nee ☒ Materiaal wordt afgevoerd (2)	2
Beschoeiing aanwezig	☒ deels natuurlijke oever (5) ☒ deels houten beschoeiing	Indien ja, ☒ natuurlijk materiaal (3) ☐ kunstmatig materiaal	1+3
Oeverbegroeiing	☒ ja (2)	Indien ja, past bij de omgeving: ☒ ja (1) ☐ nee	3
<p><i>Tot dit onderdeel worden de oevers van de buitensloten gerekend.</i></p> <p>Op sommige plekken zijn de oevers en slootkanten begroeid met vochtminnende soorten, zoals kattestaart, dotterbloem, koninginnekruid, valerian en gele lis. In de brede watergang aan de oostzijde vormen de witte waterlelie en de gele plomp een prachtige biotoop voor libellen en kikkers.</p>		9	

3. Vijvers/poelen : Maximum aantal punten 6

☐	Direct contact met de ondergrond (grondwater)		
☒	Ondiepe en moeraszones aanwezig (2) met moeras-vergeetmijnietje, gele lis en watermunt		1
☒	Onderwaterplanten aanwezig (1)	0 weinig variatie in onderwaterplanten en drijvende planten ☒ relatief veel verschillende onderwaterplanten en drijvende planten aanwezig (2)	2
☒	Drijvende planten aanwezig (1)	kikkerbeet, watergentiaan, waterlelie, fonteinkruid	1
Er is een vijver in de natuurtuin, de ene helft een voorgevormde bak en andere helft folie. De grens is mooi afgedekt met dakpannen. In de oever zijn orchideeën geplant.			4

4. Maaien van grasvelden : Maximum aantal punten 9

☐	nooit		
☐	1 à 2 maal per jaar (4)		
☒	3 tot 6 maal per jaar (3) <i>De buitenranden van de natuurspeeltuin en de natuurtuin worden 4 a 5 x per jaar gemaaid.</i>		2
☐	7 tot 20 maal per jaar		
☒	meer dan 20 maal per jaar		
☒	Bloemrijke grasstroken langs speelterrein worden gefaseerd gemaaid. Daarin staan verschillende kruiden, zoals madelief, brunel, witte klaver en draadereprijs (5)		2
De natuurspeeltuin is prachtig! Spelen vormt hier het hoofdgebruik op deze plek, maar erg fraai gecombineerd met natuurlijke elementen. Speelgras overheerst terecht.			4

5. Bermen inclusief het deel boven aan de sloot ('goot') : Maximum aantal punten 11

Maaisysteem	x motormaaier en bosmaaier O handmaaier O zeis O anders	-
Maaien	Maaifrequentie: O nooit x 1 à 2 maal per jaar (4) O 3 tot 6 maal per jaar (3) x 7 tot 20 maal per jaar O meer dan 20 maal per jaar	4
	x bermen worden (deels) gefaseerd gemaaid verdeeld over meerdere jaren, met verschillende kruiden, zoals madelief, witte klaver, hoornbloem, leeuwentand en draadereprijs (5)	2
Afvoeren van gemaaid materiaal	x ja (2)	2
<p>Misschien kunnen jullie iemand enthousiasmeren om met de zeis te maaien, die het gras waar mogelijk afwisselend in tijd en hoogte kan gaan maaien. Dan is er het hele jaar door hoog gras om te schuilen en kunnen wilde planten in de grasmat zaad vormen.</p> <p>De strook met hoge gras- en andere plantensoorten op de Maluslaan leidt weliswaar tot kritiek van sommige leden, maar ga inventariseren welke soorten insecten deze strook komen bezoeken. Dan zal duidelijk worden dat deze strook door een diversiteit aan insecten bezocht wordt.</p>		8

6. Omheining/afscheiding rondom complex : Maximum aantal punten variabel

Indien een omheining/afscheiding aanwezig is geef hier het soort aan. Meerdere antwoorden mogelijk	X hekwerk van metaal of gaas O niet geïmpregneerde houten omheining met draad (2) x omheining begroeid met klimplanten (2) O vrij groeiende heg (2) O gesnoeide heg (1) x sloot x anders, namelijk boomsingels met sloten.... (indien natuurvriendelijk 2 punten)	2
<p>De singels langs de grens met fraaie oude bomen en afwisselende onderbegroeiing zijn beeldbepalend voor het park. Het hek rond de manege is in 2019 bekleed met klimop. De wand is mooi vol geworden. Laat deze klimplant zo mogelijk hier en daar bloeien voor de laatste insecten van het jaar.</p> <p>In de heemtuin zijn de bijenkasten afgeschermd met een gaashek, waar een kamperfoelie en een ramblerroos tegenaan geplant zijn.</p>		4

7. Bestrijding en bemesting, Maximum aantal punten 10

☒	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud geen biologische of chemische bestrijdingsmiddelen (5)		5
☐	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud biologische bestrijdingsmiddelen		
☐	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud chemische bestrijdingsmiddelen		
☒	De vereniging bemest de algemene groendelen niet (5)		5
☐	De vereniging bemest de openbare groendelen met biologische meststoffen		
☐	De vereniging bemest de openbare groendelen met kunstmeststoffen		
☐	De vereniging gebruikt in de openbare groendelen bodemverbetersaars		
			10

Inhoud:

B. Inrichting en beheer, specifiek

a. Beplanting ten behoeve van dieren

1. Inheemse plantensoorten
2. Beplanting met natuurwaarde
3. Watervegetatie
4. Verlandings- en ruigtevegetatie
5. Bos, struwelen, erfbepanting
6. Wand/gevelbegroeiing

b. Overige inrichting ten behoeve van dieren

1. Droge muren/stapel muren
2. Kunstmatige broedplaatsen, nestelplaatsen, schuilmogelijkheden

B. INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK**a. BEPLANTING T.B.V. DIEREN****1. Inheemse plantensoorten**Heggen : **Maximum aantal punten 6**

Bij de heggen zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☐ Ongeveer de helft van de heggen bestaat uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten bloeiend en vruchtdragend inheems materiaal ☐ met meerdere verschillende soorten bloeiende en vruchtdragende inheems materiaal (2)	
	☒ Overwegend inheemse soorten (4)	☒ enkele soorten (twee tot drie) ☐ een grote verscheidenheid (2)	3
De haagjes van haagbeuk, meidoorn en liguster worden door de tuinders op zo'n hoogte gehouden dat een bezoeker nog in de tuinen kan kijken. De gemengde haag rond de natuurtuin is flink ingekort. De groene afscheiding groeit nu compacter en is dus aantrekkelijker voor vogels en beestjes om in te schuilen en te broeden. Er is meer "inzicht" mogelijk in de natuurtuin en er komt meer licht op de eerste meters tuin.			3

Bosjes : **Maximum aantal punten 6**

Bij de bosjes zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☐ Ongeveer de helft van de bosjes bestaat uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten bloeiend en vruchtdragend inheems materiaal ☐ met meerdere verschillende soorten bloeiende en vruchtdragende inheems materiaal (2)	
	☒ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee tot drie) ☒ een grote verscheidenheid (2)	3+ 2
De bosrand rondom bestaat uit o.a. imposante wilgen, populieren en zwarte elzen met een onderbegroeiing van diverse inheemse struiken: kornoelje, vlier, meidoorn en braam. Een walhalla voor allerlei dieren.			5

Bloemenborders : **Maximum aantal punten 6**

Bij de bloemborders zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☒ Ongeveer de helft van de bloemborders bestaan uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten ☒ meerdere soorten (2)	4
	☐ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee à drie) ☐ grote verscheidenheid (2)	
De aangrenzende borders langs de tuinen worden door de individuele leden zelf onderhouden. De meeste tuinders zijn zichtbaar blij met deze extra tuinstrook. Het resultaat is een erg gevarieerde beplanting om al wandelend van te genieten. Hemelsleutel, asters, muurbloemen, monnikskap, ooievaarsbek, margrietten en kattestaart lokken er insecten te midden van wat exotischer bloemen, eenjarigen en allerlei bouwsels van hergebruikmateriaal. Een mooi visitekaartje van het complex.			4

Bomen : **Maximum aantal punten 5**

☒ Bomen aanwezig (1)	☒ oude bomen aanwezig (ouder dan 10 tot 15 jaar) (1) ☒ bomen met ecologische waarde voor voedsel en leefruimte voor dieren aanwezig (3)	
In de singels staan populieren, wilgen en elzen met een respectabele leeftijd en omvang. Langs een deel van de sloot staan jonge knotwilgen.		5

2. Beplanting met natuurwaarde

Algemeen : **Maximum aantal punten 9**

☒ Belangrijke voorjaars- en herfstbloemen of rijkbloeiende vaste planten (2)	☐ alle planten bloeien tegelijk in een bepaalde periode ☒ de planten bloeien gespreid het gehele jaar door (2)	2+2
☒ Relatief groot oppervlak met bloeiende planten aanwezig (1)	In de laanborders groeien veel insectenlokkende planten: ijzerhard, kaardenbol, teunisbloem, koninginnenkruid, kattenstaart en vetkruid.	1
☒ Op bewuste plaatsen het dulden van wilde planten als brandnetel e.d. (4)		4
Overal in het park is te zien dat er met veel knowhow van inheemse planten en hun waarde voor de natuur getuiniert wordt.		9

Maatregelen t.b.v. insecten : **Maximum aantal punten 10**

x	Belangrijke stuifmeelleveranciers aanwezig (2)	Wilg, populier, meidoorn	2
x	Belangrijke nectarleveranciers aanwezig (2)	Klimop, meidoorn, vuilboom, berberis	2
x	Struiken als voedselbron voor rupsen aanwezig (2)	Vuilboom, sporkehout, liguster, kardinaalsmuts	2
x	Schuil/overwinterplaatsen voor inheemse insecten aanwezig (2)	Takkenrillen, herfstblad	2
x	Overhoeken insectvriendelijk ingericht (2)		2
			10

3. Watervegetatie : Maximum aantal punten 7

x	Mogelijkheden voor de voortplanting van bijvoorbeeld libellen, kokerjuffers en andere insecten aanwezig (2)	In de grote buitensloot is een ideaal biotoop voor libellen door de vele bladeren van de gele plomp en de waterlelie. Langs de stegels van de gele lis en de kattenstaarten kunnen de larven omhoog kruipen.	2
x	Voedsel-, voortplanting- en schuilmogelijkheden voor waterdieren aanwezig (3)	Drijvende bladplanten (kikkerbeet en krabbenscheer) bieden dekking aan insecten onder water, en vormen een plek waarop eitjes kunnen worden afgezet.	2
x	Mogelijkheden voor de voortplanting van amfibieën (2)	De grote bladeren van de waterlelie en de gele plomp.	2
In de vijver in de natuurtuin liggen langs de randen stammetjes en dakpannen zodat beestjes gemakkelijker in en uit het water kunnen komen.			6

4. Verlandings- en ruigtevegetatie : Maximum aantal punten 4

x	Verlandings- en ruigtevegetatie aanwezig (4)		2
Advies uit 2016: Laat bij de oevervegetatie vooral de houtige dode stelen staan, want langs deze stelen kruipen de libellenlarven volgend jaar uit de sloot omhoog.			2

5. **Bos, struwelen, erfbeplanting**

Natuurlijke nestelplaatsen/broedplaatsen/schuilmogelijkheden : **Maximum aantal punten 7**

x	Doornstruiken aanwezig (2) : braam, berberis, meidoorn	O dichte doornstruiken (1)	2
x	Groenblijvende planten aanwezig (2)	Hulst, liguster en klimop;	2
x	Andere natuurlijke nestmogelijkheden aanwezig (2)	Veel takkenwallen	2
ZWN wordt door de aanwezigheid van grote, oude bomen en dichte heggen druk bezocht door allerlei vogels: vink, heggenmus, specht, ransuil, enz. Ook de groenling, de putter, en lijsterachtigen komen genieten van de vele zaden en bessen op het park.			6

6. **Wand/gevelbegroeiing : Maximum aantal punten 3**

x	De wanden van de verenigingsofstallen (winkel) zijn min of meer begroeid (2)	x begroeiing van de winkel bestaat uit een grote klimopstruik. Aan de kant van de natuurtuin staan een druif en een clematis tegen de winkel. (1) O begroeiing bestaat uit andere beplanting, namelijk	3
De palen van de nieuwe overkapping bij het clubhuis zijn bekleed met gaas waartegen klimplanten (Toscaanse jasmijn en wilde wingerd) omhoog kruipen. Mooi gedaan en onderhouden.			3

b. **OVERIGE INRICHTING T.B.V. DIEREN**

1. **Droge muren/stapel muren : Maximum aantal punten 12**

x	Droge/stapel muren aanwezig (2)		2
x	Open niet gevoegde delen zijn aanwezig (2)	x Varens, grassen en bloeiende planten hier en daar in de voegen of op de muur aanwezig (2)	4
x	Mos begroeiing op droge/stapel muren (2)	x stapelmuurtjes in de natuurtuin	2
x	Meerdere specifieke muurplanten aanwezig (2)	Muurleeuwenbekje, muurpeper en vetkruid	1
O	Optimale muurbedekking (2)		
Er zijn verschillende (nieuwe) stapelmuurtjes in de borders langs de paden. Deze muurtjes raken al aardig begroeid. Probeer in de gaten wat grond met muurplanten aan te brengen. Sedumsoorten, muurleeuwebek, campanula en gele helmbloem doen het goed in deze warme plekjes aan de voorkant. Aan de schaduwkant zou je muurvarentjes, bosaardbei en brunel kunnen proberen.			9

2. Kunstmatige broedplaatsen/nestplaatsen/schuilmogelijkheden

Kunstmatige schuilgelegenheden van natuurlijk materiaal: **Maximum aantal punten 20**

x Steenhopen aanwezig (4)	Er zijn 2 flinke steenhopen met holtes, (natuurtuin en aan de Maluslaan) en een kleine steenhoop in de natuurspeeltuin over de wadi.	3
x Houtwallen/rillen aanwezig (4)	Op veel plaatsen zijn takkenrillen aangelegd. Soms begroeid met klimplanten zoals de wilde wingerd. Hou deze aanpak vol.	4
x Holen aanwezig (4)	Ijsvogelwand en egelholen in heem- en natuurtuin.	3
x Broeihoop aanwezig (4)	Er is een broeihoop gemaakt in de heemtuin	4
x Dood onbehandeld hout aanwezig (2)	Grote stronken in de natuurspeeltuin en in de heemtuin.	2
x Bundels van droge plantenstengels (2)	Veel bouwsels voor insecten met bundels holle plantenstengels	2
		18

Kunstmatige schuilgelegenheden van overig materiaal: **maximum aantal punten 12**

x Verschillende nestkasten aanwezig (2)	Er hangen kasten voor bosuil, huis- en boerenzwaluw, mussenhotels en veel mezenkasten.	2
x Bijzondere of uitwendige nestelmogelijkheid aangebracht (2)	Ooievaarsnest.	1
x Vleermuiskasten aanwezig (2)		2
x houtblokken met kunstmatige boorgaten aanwezig (o.a. voor solitairbijen) (2)	Verspreid over het terrein in de vele insectenwoningen	2
x Hommelnestkasten aanwezig (2)	In de winkel en borderstroken	2
O Andere insectenhopen aanwezig (mieren) (2)		-
<p>Er zijn nestkasten voor diverse vogelsoorten (ransuil). Een bouw pakket voor een vleermuiskast wordt in de winkel aangeboden. Enkele vleermuiskasten zijn opgehangen verspreid over het terrein. Denk er wel aan dat deze kasten 3 à 4 meter hoog geplaatst moeten worden en dat de vleermuizen een vrije aanvliegroute hebben. Van afgedankt materiaal is een ooievaarsnest gefabriceerd, maar tot nu toe nog geen bewoning.</p>		9

Inhoud:

C. *Opstallen en dode materialen van de vereniging*

1. Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen
2. Dakbedekking op verenigingsopstallen
3. Verhardingen

C. OPSTALLEN EN DODE MATERIALEN VAN DE VERENIGING

1. Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen : maximum aantal punten 6

Meerdere antwoorden mogelijk

Toelichting waarop gebruikt

☐ Geen (onbehandeld) (2)			
☐ Lijnolieverf (2)			
☐ Verf op waterbasis (2)			
☒ Andere verf			
☐ Beits			
☐ Geïmpregneerd			
☐ Anders, namelijk...			
			0

2. Dakbedekking op verenigingsopstallen : Maximum aantal punten 10

Meerdere antwoorden mogelijk

opstal

☐ Vegetatiedak (6)			
☐ Rietendak (2)			
☐ Dakpannen (2)			
☐ EPDM-rubber			
☐ Rubberroïd			
☒ Bitumen/asfalt			
☐ Eterniet/asbest			
☐ Overig			
			0

3. Verharding : Maximum aantal punten 6

Meerdere antwoorden mogelijk

☒ Graspaden (2)	Diverse graspaadjes: natuurlijkspeeltuin, achterin Maluslaan, natuurtuin	2
☒ Houtsnippers (2)	Natuurtuin, heemtuin	2
☐ Grint	Wijze van onderhoud: ☐ begroeiing toegestaan (1) ☐ geen begroeiing toegestaan	
☒ Tegels	Bij achterplein tegels	
☐ Halfverharding	Wijze van onderhoud: ☐ begroeiing toegestaan (1) ☐ geen begroeiing toegestaan	
☒ Asfalt/bitumen		
☐ Anders	namelijk.....	
Onderstaand het vorige advies. Dat hebben jullie opgevolgd! Zie Bijzondere Elementen. Het achterplein maakt een erg harde indruk. Een pergola-achtige constructie voor klimplanten kan de boel zachter én koeler maken. Haal ook wat tegels weg om vlakken beplanting in de stenige oppervlakte kwijt te kunnen.		4

Inhoud:

D. Inkoop/winkel

1. Aanbod biologische en gangbare producten
2. Aanbod beschermende middelen
3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen
4. Aanbod materialen voor afscheidingen
5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren

D. INKOOP/WINKEL (daadwerkelijk aanwezig, dan wel via bestelling)

- 1. Aanbod diverse producten : Maximum aantal punten 18, indien van een product zowel de biologische als de gangbare uitvoering wordt aangeboden wordt 1 punt per product toegekend.**

Biologisch Gangbaar

x	Bestrijdingsmiddelen	X (2)		2
x	Meststoffen	X (2)		2
x	Potgrond	x (2)		2
x	Zaai- en plantgoed	X (2)		2
x	Staken bamboe	X (2)		2
O	Anticorrosiemiddelen	(2)		
x	Folies	(2)		2
O	Lijmen	(2)		
O	Anders:	(2)		
Wat een prachtige winkel en bijbehorend assortiment. Bonuspunten bij Bijzondere Elementen.				12

2. Aanbod beschermende middelen : Maximum aantal punten 4

O	Lijnolieverf (2)		
O	Verf op waterbasis (2)		
O	Andere verf		
O	Beits		
O	Impregneer middelen		
x	Overig: Temperzonkalk om kasjes te witten in kleine hoeveelheden.		
			0

3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen : Maximum aantal punten 4

x	Hout	O Onbehandeld (2) x Behandeld	
x	Gerecycled materiaal (2)	Gebruikte tegels worden aangeboden in nieuwsbrief en mededelingenbord en er worden veel stenen en hout hergebruikt in de verschillende gemeenschappelijke tuinen.	2
O	Steen		
O	Dakpannen		
O	EPDM-rubber		
O	Rubberroïd		
O	Bitumen/asfalt		
O	Eterniet/asbest		
O	Overig		
			2

4. Aanbod materialen voor afscheidingen : Maximum aantal punten 1

O	Onbehandeld hout (1)		
O	Geïmpregneerd hout		
O	Gaas		
O	Anders, namelijk ...		
			0

5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren : Maximum aantal punten 2

x	Aanwezig (2)		2
Aanwezig: ruim assortiment vogelvoer, bouwpakket vleermuiskast, vogelnestkasten van hout en keramiek.			2

Inhoud:

E. Interne Milieuzorg

1. Energiebronnen en -gebruik
2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation)
3. Opvang en afvoer van regen- en/of afvalwater

E. INTERNE MILIEUZORG

1. Energiebronnen en -gebruik voor verenigingsopstallen : Maximum aantal punten 9

x	Elektra		
x	Zonne-energie (2)		2
O	Windenergie (2)		
O	Gas		
x	Maatregelen voor zuinig energiegebruik zijn genomen (5) thermostaat en ledlampen in kantine en bestuurskamer	Idee om vijverpompje te laten lopen op zonne-energie	3
Op het dak van de loods en het clubhuis liggen zonnepanelen.			5

2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation)

Maximum aantal punten 11. Voor elke categorie gescheiden inzameling: 1 punt.

O	Inzamelen huishoudelijk chemisch afval in afgesloten depot		
x	Inzamelen papier	Opbrengst o.a. gebruikt voor organisatie Tuincafé.	1
x	Inzamelen en aanbieden van oud gerecycled materiaal		1
O	Inzamelen GFT-afval		
x	Composteren GFT-afval	x Composthoop collectief ingepast in de omgeving (1) Bij de achteringang is een grote gemeenschappelijke composthoop. Alleen open tijdens algemeen werk zodat het volgens de regels wordt aangeboden. Deze compost wordt hergebruikt in de borders.	2
x	Inzamelen overig groen afval	Op dezelfde plek worden in februari takken ingezameld die daarna in de takkenwallen worden verwerkt.	1
x	Composteren overig groenafval	Op composthoop	1
x	Hergebruik van snoeihout	Snoeimateriaal wordt versnipperd en de snippers worden hergebruikt voor de aanleg van paden in bijvoorbeeld de natuurtuin. Grotere takken en stammen worden op de takkenwallen aangebracht.	1
x	Hergebruik van bouwafval	Er worden gebruikte tegels en grond onderling geruild op de tuinen. Wordt ook via de Tuinfluiter en de nieuwsbrief aangeboden. Wekelijks staan er bij de voormalige krantenloods mensen om oud/gerecycled materiaal aan te bieden of in te nemen.	1
O	Anders, namelijk ...		
			8

3. Opvang en afvoer regen- en/of afvalwater : Maximum aantal punten 5

☒ Opvang regenwater voor direct gebruik (bv. regenton) (1)	☒ Regenwater wordt gebruikt (1)	2
☐ Afvoer regenwater naar vijver /sloot (1)	Plannen om de regenwaterafvoer van de veranda op de vijver aan te sluiten.	
☐ Afvoer regenwater naar poel (1)		
☐ Afvoer regenwater naar bezinkput		
☒ Afvoer regenwater naar riool		
☐ Afvoer afvalwater naar oppervlaktewater		
☐ Afvoer afvalwater in bodem (septic tank)		
☐ Afvoer afvalwater naar helofytenfilter (zuiveringsveld) (1)		
☐ Afvoer van afvalwater via riool		
☐ Ander, namelijk, ...		
		2

Inhoud:

F. Voorlichting door de vereniging

1. Voorlichtingsplan
2. Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad
3. Voorlichting via mededelingenbord
4. Voorlichting in de winkel/inkoop
5. Tuinbegeleiding
6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies

F. VOORLICHTING DOOR VERENIGING

1. Voorlichtingsplan : Maximum aantal punten 6

☐ Aanwezig (1)	Als basis en als vertrekpunt is een voorlichtingsplan noodzakelijk. Hiermee voorkom je dat je geen overzicht hebt, langs elkaar heen gaat werken en tijd verliest. Een voorlichtingsplan betekent ook dat je de continuïteit van het beleid dient. Vraag bij AVVN een stramien aan.	
☐ Wordt actief uitgevoerd (5)		
De kennisgroep heeft een activiteitenplan gemaakt waarin de planning van het maandelijkse tuincafé opgenomen is. Zie extra punten.		

2. Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad : Maximum aantal punten 15

	regelmatig	af en toe	nooit	
x Voorlichting over milieuvriendelijk tuinieren	X (5)	(1)		5
x Voorlichting over natuur	X (5)	(1)		5
x Voorlichting over andere relevante onderwerpen	X (5)	(1)		5
De Tuinfluiter (68 jaar oud, oplage 200) is een prachtig voorbeeld van informatieoverdracht, met veel info over de vogels en vlinders op het park en over wat er speelt binnen de vereniging. Item over eetbare planten inhoudelijk goed en inspirerend. Er is ook een wekelijkse! nieuwsbrief met allerlei actuele informatie.				15

3. Voorlichting via mededelingenbord : Maximum aantal punten 5

Voorlichting over natuurlijk tuinieren	x regelmatig (5) 0 soms (1) 0 nooit	5
Op de mededelingenborden bij de hoofd- en achteringang wordt o.a. info gegeven over inheemse planten, egels en ooievaars.		5

4. Voorlichting in de winkel/inkoop : Maximum aantal punten 4

x	Mondeling (door beheerder) (2)		2
x	Schriftelijk (bij producten of aan de balie) (2)	Er liggen twee mooie infolders: een met algemene informatie voor nieuwe leden en een over natuurlijk tuinieren.	2
De nieuwe winkelcommissie staat helemaal achter het natuurlijk tuinieren en draagt dat ook uit.			4

5. Tuinbegeleiding (persoon of commissie) : Maximum aantal punten 9

x	Aanspreekpunt aanwezig (5)	Er is een tuincommissie met voor elke laan een vertegenwoordiger. Die begeleidt o.a. het algemeen werk en is aanspreekpunt.	5
x	Aanspreekpunt houdt noodzakelijke kennis regelmatig bij	Via x tijdschriften en boeken (1) x cursussen (2) x anders (1) excursies	4
De werkgroep natuurlijk Tuinieren is omgebouwd tot een Kennisgroep Natuurlijk Tuinieren. De leden hiervan dragen enthousiast hun overvloedige kennis uit. Bij het onderhoud aan de natuurtuin , maar ook tijdens het onderhoud bij het algemeen werk.			9

6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies : Maximum aantal punten 25

	regelmatig	af en toe	nooit	
x Cursussen vetbollen maken, fruitbomen snoeien, enten van fruitbomen verwerken van oogst, fermenteren	X (5)	(1)		5
x lezingen introdactie nieuwe tuinders mbt NT bodem, natuurlijke bestrijding van plaagdieren duurzaam herstellen	X (5)	(1)		5
x Tentoonstellingen natuurschilderijen van eigen bodem beschilderde oorwormpotjes	(5)	(1)		2
x Excursies vogelwandeling, Thijsse's hof	X (5)	(1)		2
x Anders De jaarlijkse Open Tuinendag de jaarlijkse Plantjesdag gezamenlijk fruit persen zonnebloemwedstrijd borderwedstrijd insectenhotels natuurles voor basisschool	X (5)	(1)		5
				17

III BIJZONDERE ELEMENTEN

Bijzondere elementen		
Natuurspeeltuin	Kinderen en (groot)ouders kunnen op dit mooie beschutte terrein genieten van mooie hoekjes: wilgenhut, heuvel met glijbaan, touwschommel in kronkelwilg, verstopplek in beukenspiraal, spel met zand en water bij gemetselde muur, en dan ook nog een plantvak met insectenplanten en vlinderlokkers en mogelijkheid om frambozen te plukken! Er zijn nieuwe banken bijgeplaatst. Er is een bloemenborder bijgekomen en de waterpomp is gerepareerd. Ook geeft de wadi veel speelplezier, zeker in dit natte voorjaar.	5
Heemtuin	Links naast de ingang een oplopend gedeelte met inheemse schaduwplanten en een nieuwe vijver. Een mooie beschutte plek met in het voorjaar veel stinzenplantjes. En bordjes met namen!	3
Plein achteringang	Op deze plek is een groen plein (compleet met info bord) gemaakt waar de bezoeker die via de achteringang binnen komt, zich wel welkom móet voelen. Dit achterplein wordt ook gebruikt als pauzeplek voor het algemeen werk. Wat een metamorfose!	5
Natuurtuin	Bij de vorige herbeoordeling was deze tuin door de nieuw opgerichte Kennisgroep Natuurlijk Tuinieren nieuw leven ingeblazen. En alweer waren er gedeeltes flink vernieuwd. Vierkante houten bakken voor vergeten groentes, nieuwe dubbele compostbak, nieuwe houtsnipperpaadjes, permacultuurspiraal vernieuwd. Het onderhoud wordt nu door een enthousiast tuinlid met liefde gedaan en kennis wordt door haar verspreid. Probeer andere leden bij dit onderhoud te betrekken.	4

Kennisgroep NT	Deze groep leden houdt zich (erg) actief bezig met het verspreiden van info met betrekking tot NT. Hun maandelijkse tuincafé is erg populair.	5
Info en naambordjes	De naambordjes van de lanen zijn allemaal opgepimpt en zien er weer fris uit en zijn weer leesbaar. Ook nieuwe borden voor de terrasvijver en de hoofdsloot. En het infobord en-kast zijn opgeknapt en kunnen weer jaren mee.	3
Gereedschap	Het mechanische gereedschap wat gebruikt wordt tijdens algemeen werk is vervangen door accu-gereedschap. Lekker stil!	2
Herinrichting clubhuis	Het clubhuis is een uitnodigende ruimte om binnen te gaan. Mooie grote poster aan de wand, houten lambrisering, en vegetarische gerechten op de kaart.	3
Vijver bij terras	De oude vijver is opgepimpt. Een veel natuurlijker uitstraling met een stapelwand van stenen.	3
Aankleding terras	Nieuwe houten bakken met kleurrijke beplanting, een nieuwe "boombank" rondom de vlaggenmast en verse boeketten heten bezoekers en leden welkom.	3
Grens met manege van de burens	In het kale gaashek is nu een mooie dichte klimophaag. Laat deze in het najaar ook bloeien. Een gedeelte van de grens is nu een brede haag van braam en hopplanten. Lekker wild en een mooie schuilhaag voor vogels. De grens met de bak is een brede strook wilde planten die gefaseerd gemaaid wordt. Prima gedaan en onderhouden.	5
Gezamenlijke composthoop	Bij het achterplein is heel natuurlijk een ruimte gecreëerd voor opslag van organisch afval. Hier wordt prachtige compost geoogst voor de Algemene delen.	5

Winkel	Met de komst van een nieuwe beheerder heeft de winkel een enorme "lift" gekregen. Het aanbod is erg uitgebreid (biologische bloembollen, biologische knoflook en andere groenteplanten, biologisch afbreekbaar "worteldoek", vogelvoer, ecologische slakkenkorrels, hommelnestkasten, enz.). De leden ontmoeten elkaar hier graag aan de grote leestafel.	5
Buxushaag vervangen door liguster	Een mooie nieuwe haag compleet met onderbegroeiing van wilde planten. Aangrenzende tuinier is superblij en helpt bij onderhoud.	3
Totaal aantal bonuspunten:		54